

Neptun to planeta, której:

- masa (M_N) jest około 17,2 razy większa od masy Ziemi (M_Z)
- odległość od Słońca (r_N) jest 30,1 razy większa, niż odległość Ziemi od Słońca (r_Z)
- promień równikowy (R_N) jest 3,88 razy większy, niż promień równikowy Ziemi (R_Z)

a) Zapisz wzorami powyższe zależności stosując podane w nawiasach oznaczenia.

b) Ile razy silniej Słońce przyciąga Ziemię niż Neptuna?

c) Ile razy więcej wynosiłby Twój ciężar na Neptunie?

d) Ile wynosi przyspieszenie spadku swobodnego (g_N) na Neptunie? Przyjmij $g_Z=10\text{m/s}^2$.

e) Ile wynosi I prędkość kosmiczna na Neptunie? Dla Ziemi $v_1=7,9\text{km/s}$.

Odpowiedzi:

a)

$$M_N = 17,2 \cdot M_Z \quad \text{lub} \quad \frac{M_N}{M_Z} = 17,2$$

$$r_N = 30,1 \cdot r_Z \quad \text{lub} \quad \frac{r_N}{r_Z} = 30,1$$

$$R_N = 3,88 R_Z \quad \text{lub} \quad \frac{R_N}{R_Z} = 3,88$$

b) oznaczenia:

F_{ZS} - siła, z jaką Ziemia jest przyciągana przez Słońce

F_{NS} - siła, z jaką Neptun jest przyciągany przez Słońce

$$\frac{F_{ZS}}{F_{NS}} = \frac{G \frac{M_S M_Z}{r_Z^2}}{G \frac{M_S M_N}{r_N^2}} = \frac{M_Z}{M_N} \cdot \left(\frac{r_N}{r_Z}\right)^2 = \frac{1}{17,2} \cdot 30,1^2 \approx 52,7$$

Odp.: Słońce przyciąga Ziemię około 52,7 razy silniej niż Neptuna.

c) oznaczenia:

F_{gz} - siła, z jaką przyciąga Cię Ziemia (ciężar ciała na Ziemi)

F_{gn} - siła, z jaką przyciągałby Cię Neptun (ciężar ciała na Neptunie)

m - Twoja masa

$$\frac{F_{gn}}{F_{gz}} = \frac{G \frac{m M_N}{R_N^2}}{G \frac{m M_Z}{R_Z^2}} = \frac{M_N}{M_Z} \cdot \left(\frac{R_Z}{R_N}\right)^2 = 17,2 \cdot \left(\frac{1}{3,88}\right)^2 \approx 1,14$$

Odp.: Na Neptunie mój ciężar byłby około 1,14 razy większy.

d) oznaczenia:

g - przyspieszenie ziemskie ($g \approx 10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$)

g_N - przyspieszenie "neptunowe" (przyspieszenie, z jakim ciała spadają swobodnie na Neptunie)

Uwaga: Przyspieszenie to na dowolnej planecie P można wyznaczyć ze wzoru:

$$g_p = G \cdot \frac{M_p}{R_p^2}; \quad M_p \text{ to masa tej planety, a } R_p \text{ to jej promień}$$

$$\frac{g_n}{g_z} = \frac{G \frac{M_N}{R_N^2}}{G \frac{M_Z}{R_Z^2}} = \dots = 1,14 \text{ (wyliczono to w podpunkcie "c")}$$

zatem: $g_n = 1,14 \cdot g_z = 1,14 \cdot 10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2} = 11,4 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$

Odp.: Przyspieszenie "neptunowe" wynosi 11,4 $\frac{\text{m}}{\text{s}^2}$

e) oznaczenia:

v_n - pierwsza prędkość kosmiczna na Neptunie

v_1 - pierwsza prędkość kosmiczna na Ziemi (7,9km/s)

Uwaga: Pierwszą prędkość kosmiczną v_p na dowolnej planecie P można wyznaczyć ze wzoru:

$$v_p = \sqrt{\frac{GM_p}{R_p}}; \quad M_p \text{ to masa tej planety, a } R_p \text{ to jej promień}$$

$$v_n = \sqrt{\frac{GM_N}{R_N}} = \sqrt{G \cdot \frac{M_N}{R_N}} = \sqrt{G \cdot \frac{17,2 \cdot M_Z}{3,88 \cdot R_Z}} = \sqrt{\frac{GM_Z}{R_Z}} \cdot \sqrt{\frac{17,2}{3,88}} = v_1 \cdot \sqrt{\frac{17,2}{3,88}} = v_1 \cdot 2,1 = 7,9 \frac{\text{km}}{\text{s}} \cdot 2,1 = 16,6 \frac{\text{km}}{\text{s}}$$

Odp.: Pierwsza prędkość kosmiczna na Neptunie wynosi 16,6 km/s